

STADSLEDNINGSKONTORET
FÖRNYELSEAVDELNINGEN

BILAGA

{Bostöd och skuldrådgivning}

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund och nuläge	3
1.1	Beskrivning av projektet.....	3
1.2	Nulägesbeskrivning	3
1.3	Alternativ till projektidén.....	4
2.	Nyttan/effekten av projektet	4
2.1	Intern effektivisering.....	4
2.2	Nollalternativ	5
3.	Omfattning på projektet och benchmarking.....	5
3.1	Omfattning.....	5
3.2	Benchmarking.....	6
4.	Förutsättningar för att lyckas med projektet och nå avsedd nytta	6
5.	Kostnader och finansiering.....	6
5.1	Projektets kostnader	6
6.	Resursbehov.....	7
7.	Risker	7
8.	Uppföljning.....	7

1. BAKGRUND OCH NULÄGE

1.1 Beskrivning av projektet

{Beskriv projektiden så att det är lätt att förstå vad som bör genomföras.}

Projektet har två målgrupper, dels personer med massivt missbruk som riskerar att förlora sin lägenhet dels personer som idag bor i stödboende, vårt eget eller köpt plats, och som inte kommer vidare i boendetrappan på grund av gamla skulder.

Ett boteam ska rikta sig till personer med massivt missbruk som riskerar att förlora sin lägenhet och gå ut i hemlöshet. Med ett intensivt och flexibelt stöd ska teamet förebygga uppsägningar och stärka den enskildes egna resurser att klara sitt boende.

En budget - och skuldrådgivare får i uppgift att hjälpa dem som bor i vårt egen stödboende VästertorpsValet med budget - och skuldrådgivning och stärka deras förmåga att ta hand om sin ekonomi och sanera eventuella skulder. Han ska också bistå med samma budget- och skuldrådgivning för klienter som idag bor på inackorderingshem, andra stödboenden samt försöks - och träningslägenheter och där gamla skulder är ett hinder för att gå vidare i boendetrappan. Viktiga samverkanspartner är stadsdelens bosamordnare, som är knutna till vuxenheten.

1.2 Nulägesbeskrivning

{Beskriv de olika behov/problem/möjligheter i nuläget är orsaken till att denna idé om projekt har uppstått. Beskriv även orsaken till att dessa behov/problem/möjligheter existerar}

I oktober 2008 gjorde socialtjänstförvaltningen en ny räkning av antalet aktuella ärenden med missbruksproblematik på stadsdelarna och på enheten för hemlösa i Stockholm stad. Hägersten-Liljeholmen ligger här på en andra plats av stadsdelarna, antalet aktuella missbrukare har ökat sedan den förra mätningen gjordes 2006. Ungefär 30 % av klienterna är hemlösa och en betydande del av enhetens resurser går åt till att köpa olika former av stödboenden och härbärgesplatser. Vi märker också att andelen hemlösa växer i samband med att personer med missbruksproblem blir avhysta från sina lägenheter.

Personer med ett massivt missbruk får ofta klagomål från hyresvärdar avseende obetalda eller sena hyror, störningar från dem själva eller ”drag” från kompisar och sanitär olägenhet då lägenheterna slummar igen. Grannarna till en sådan lägenhet lever ofta i en mycket besvärlig situation. Idag försöker vi ofta avhjälpa situationen genom att tillfälligt placera klienten i ett stödboende för en tids återhämtning. Detta har emellertid visat sig vara både kostsamt och ineffektivt då situationen snabbt förvärras igen när personen kommer hem. Vi bedömer att en resurs på hemmaplan kan ge en mer varaktig förändring av klientens livssituation och bidra till att missbruket minskar i omfattning och därmed de negativa konsekvenserna i boendet.

Många av de hemlösa klienter som får insats i form av inackorderingshem och stödboende har svårt att gå vidare i boendetrappan till försökslägenhet och eget kontrakt. Anledningen är ofta gamla obetalda skulder till hyresvärdar och elbolag. Detta problem märks också på vårt eget stödboende VästertorpsValet, som startade 2008. Personer som får erbjudande om bostad via Bostad Stockholm blir nekade kontrakt av hyresvärdarna på grund av gamla skulder. En stor och tung skuldbörda inverkar också mycket negativt på personens motivation till förändring av sitt missbruksbeteende och många känner att de inte har någon chans till ett annat liv. En budget - och skuldrådgivning som är speciellt inriktad på vår målgrupp, med ett tätt samarbete med vuxenhetens socialsekreterare och bosamordnare kan bidra till att lösa många knutar, dels genom att faktiskt bringa ordning

i skulderna och ge redskap för hur man sköter sin ekonomi dels att bidra till att motivationen till förändring höjs. En prioriterad delmålgrupp är de klienter som bor på vårt eget stödboende VästertorpsValet.

1.3 Alternativ till projektidén

{Finns det några alternativa lösningar för ovanstående behov/problem/möjligheter än den idé som presenterats under 1? Beskriv det här i så fall.}

2. NYTTAN/EFFEKTEN AV PROJEKTET

{Varje projekt som genomförs i staden skall bidra till ökad nytta, antingen genom ökad intern effektivisering eller genom ökad medborgarnytta. Beskriv hur projektet bidrar till hur stöd - och vårdboenden kan utvecklas samt att alla hemlösa kan omfattas av tak över huvudet garantin.}

Projektet innebär att vuxenheten fortsätter att utveckla insatser på hemmaplan för de klienter som har missbruksproblem med eller utan samsjuklighet. Ett intensivstöd i boendet blir ett komplement till våra övriga egna insatser; stödboendet VästertorpsValet, Futura öppenvård och samsjuklighetsteamet. Egna insatser på hemmaplan innebär att flera kan få individuellt anpassade insatser i sin vanliga miljö. Resurserna kan också snabbt anpassas till nya behov som dyker upp. Ett boteam som rör sig mycket i stadsdelen och som har god kännedom om och god kontakt med de missbrukare som rör sig i bostadsområdena kan också ha en allmänt lugnande effekt.

Vi bedömer att antalet avhysningar kan minska och att nya människor inte går ut till hemlöshet. Vuxenhetens kostnader för stödboende och återhämtning förväntas minska. Projektet innebär också att stödboendet VästertorpsValet kan utvecklas ytterligare när budget – och skuldrådgivning blir ett naturligt inslag i verksamheten. VästertorpsValet har redan idag 4 externa träningslägenheter som innebär en utslussning från stödboendet och ett steg närmare försökslägenhet.

2.1 Intern effektivisering

{Hur bidrar projektet till intern effektivisering av förvaltningens/stadens arbete: Beskriv här i mätbara termer den effekt och de verksamhetsnyttor som på längre sikt ska uppnås i och med projektets realiserande genom att besvara en eller flera av nedanstående frågor.}

- *Beskriv typen av intern effektivisering.*
- *Hur stor kan nyttan bli i mätbara termer, till exempel X timmar, Y kronor, 50% mer effekt per investerad arbetsmarknadskrona etc*
- *Var någonstans uppstår nyttan? Till exempel viss enhet, hela förvaltningen eller hela staden*

År 2008 var vuxenhetens kostnader för placering på stödboende på institution ca 11 mnkr. 16 % av detta, 1,8 mnkr utgjordes av placeringar av personer som har egen lägenhet men som på grund av sitt missbruk och för att rädda boendet behövde en tids omvårdnad och återhämtning. Hitintills under 2009 har ca 500 tkr används till målgruppen. Om projektet faller väl ut kan en stor del av dessa placeringar undvikas under 2009 och enheten kan använda resurserna till den allt större gruppen unga vuxna som behöver behandling. En minskning med minst 50 % är möjlig. En trolig effekt är också att behovet av slutenvård inom sjukvården kan minska när målet att minska missbrukets intensitet uppnås. En annan effekt är att socialsekreterarna avlastas mycket av det akutstyrda arbetet med den här målgruppen, ett arbete som riskerar att ta överhand från det övriga arbetet på vuxenheten, där andelen unga vuxna med stora vårdbehov växer.

Budget - och skuldrådgivning kommer att få effekter på flera plan, dels att personer som bor i stödboenden kan gå vidare till försökslägenhet och egna kontrakt när skuldsanering eller avbetalningsplaner har kommit igång, dels att långsiktigt stärka klienternas förmåga att ha hand om sin privatekonomi, för att förebygga senare betalningsanmärkningar och avhysningar. Personer som aktualiseras för försökslägenhet hos enhetens bosamordnare kan direkt påbörja en översyn av sina skulder, med hjälp av budget - och skuldrådgivare. När personer med tidigare missbruksproblem får hjälp att få ordning på sin ekonomi, ökar chanserna för att rehabiliteringen ska bli lyckosam och personen kunna gå ut i egen försörjning på sikt.

När en budget - och skuldrådgivning specialiseras på den här målgruppen frigörs också resurser för att arbeta med vanliga hushåll som behöver skuldrådgivning, efterfrågan är stor och väntetiden lång.

2.2 Nollalternativ

{Vilka blir konsekvenserna om projektet inte genomförs? Beskriv.}

Kostnaderna för härbärge och stödboende fortsätter att öka, antalet hemlösa stiger på grund av avhysningar. Flödet i boendetrappan stoppar upp eftersom personer inte kommer vidare på grund av skulder. Rehabiliteringsprocessen blir längre och svårare då ekonomiska problem tynger.

3. OMFATTNING PÅ PROJEKTET OCH BENCHMARKING

3.1 Omfattning

{Hur skall omfattningen på projektet eller uppdraget vara för att man verkligen skall nå avsedd nytta/effekt? Beskriv omfattningen som en grov aktivitetsplan från ax till limpa. Beskriv också varför just detta projekt ger bäst effekt/nytta.}

Verksamheten börjar i april 2009. En behandlingsassistent med erfarenhet av boendestöd och en socialsekreterare med lång och gedigen kunskap om målgruppen arbetar i team. Den första tiden används till att arbeta fram metoder och rutiner. Teamet får en lokal ute i stadsdelen men är organisatoriskt knuten till vuxenenheten och har handledning tillsammans med socialsekreterarna där. Ansvarig arbetsledare är biträdande enhetschef på vuxenenheten. Teamet arbetar på uppdrag från socialsekreterarna. Arbetet ska bedrivas både med långsiktig planering och med akuta insatser. Ett samarbete med stadsdelens äldreomsorg och handikappomsorg ska göra det möjligt att snabbt sätta in hemtjänstinsatser när det är nödvändigt. Tidsåtgång för hemtjänstinsatser beräknas bli motsvarande en heltidstjänst. Teamet har tillgång till bil och har möjlighet att göra mindre aktiviteter tillsammans med klienterna. Teamet arbetar med ca 20 klienter samtidigt, antalet kan variera över tid beroende på intensitet i ärendena.

En budget - och skuldrådgivare på heltid knyts till vuxenenheten från och med april 2009. Rådgivaren har både lång erfarenhet av verksamheten och erfarenhet av målgruppen vilken kräver speciell metodik. Rådgivaren arbetar efter remisser från socialsekreterarna, första prioriterade grupp är de som bor på VästertorpsValet. Rådgivaren ska också arbeta på gruppnivå på stödboendet och inom öppenvårdsverksamheten Futura. Projektet innebär att ny hemlöshet kan förebyggas i stadsdelen och att de som finns i vuxenenhetens boendetrappa får kvalificerad hjälp att stärka sina förutsättningar att komma vidare till eget boende och egen försörjning. Dessutom kan vuxenenhetens kostnader för stödboende minska.

3.2 Benchmarking

{Har något liknande projekt genomförts i Stockholms stad eller i annan kommun som projektet kan dra nytta av? Nämn här vilka och vad de kan lära projektet.}

4. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT LYCKAS MED PROJEKTET OCH NÅ AVSEDD NYTTA

{Besvara följande frågor:

- Hur skall det säkerställas att projektresultatet används/tillämpas i verksamheten på det sätt som krävs för att det skall ge avsedd effekt?*
- Vem skall ansvara för projektresultatet efter avslutat projekt? Har denna person tagit på sig det ansvaret? Bör projektet ta fram rutiner för hur projektresultatet skall förvaltas och följas upp efter avslutat projekt?*
- Vilka är övriga förutsättningar för att projektet verkligen skall lyckas och skapa avsedd verksamhetsnytta? Till exempel att annat projekt levererar i tid, att projektresultatet verkligen implementeras i verksamheten, att KF fattar visst beslut etc}*

Garant för att projektresultatet används i verksamheten är enhetschefen och biträdande enhetschef, vilka följer projektet noga i det dagliga arbetet. Dessa ansvarar också för resultatet efter projekttidens slut.

Förutsättningar för att lyckas är att personalen i projektet har lång erfarenhet av målgruppen och är väl förtrogen med vuxenenhetens arbete. En förutsättning för att projektet ska kunna implementeras i ordinarie verksamhet är att den kostnadsbesparing vi räknar med kommer till stånd.

5. EVIDENSBASERADE MODELLER

{Enligt avsättningen definition bör insatserna bland annat användas till utveckling av evidensbaserade modeller. Redovisa under denna punkt vilka samt hur evidensbaserade modeller kommer att tillämpas.}

Vuxenenheten håller på att implementera MI i verksamheten och detta förhållningssätt kommer att genomsyra även projektet. Det finns för övrigt inte så mycket forskning på att förebygga hemlöshet, men beprövad erfarenhet säger att intensiva och flexibla stödinsatser med en helhetssyn på klienten innebär att missbrukets intensitet kan gå ner och de negativa konsekvenserna bli färre.

6. KOSTNADER OCH FINANSIERING

6.1 Projektets kostnader

{Beskriv de uppskattade kostnader som är förknippade med att genomföra projektet – ta med både externa kostnader (konsulter, hårdvara, utbildning, dokumentation etc) och intern resursåtgång (projektmedlemmarnas tid för att genomföra projektet)? Beskriv också de ytterligare kostnader som tillkommer för att projektets nytta verkligen skall realiseras, till exempel införandekostnader, förvaltningskostnader, supportkostnader, utbildningskostnader, årliga driftskostnader etc?}

Projektets totala externa budget beräknas omfatta 2 500 000 SEK. Budgeten fördelar sig enligt följande:

- Kostnad för externa konsulter: 17 800 SEK handledning
- Kostnader för inköp av datorer: 14 000 SEK

- Övriga kostnader: 2 468 200 SEK. Här ligger personalkostnader på 1 852 500. Speciell personal måste rekryteras för att projektet ska kunna genomföras. I de fall det blir en internrekrytering måste den personen ersättas i sin nuvarande funktion.
- Totalt uppskattar vi att interna resurser (bitr enhetschef, enhetschef, adm ass, soc sekr, bosamordn) kommer att lägga 1000 timmar i projektet.

7. RESURSBEHOV

{Redovisa vilka ungefärliga resursbehov som föreligger för att kunna genomföra projektet. Ange den roll som personen skall ha i projektet samt ungefär vilken omfattning i tiden denna roll kommer att innebära.}

Nedan redovisas troligt resursbehov för att projektet ska kunna leverera specificerad nytta:

Namn	Roll/Ansvar	Antal timmar/ vecka	Period
Åke Nilsson	Socialsekr/behandl ass	39,5	Apr-09--jun.10
James Michie	Beh ass	39,5	Apr-09 –jun 10
Björn Eriksson	Budget – och skuldrådgivare	39,5	Apr-09 – jun 10

8. RISKER

Nedan beskrivs de största riskerna för att de avsedda nyttoeffekterna inte skall kunna nås samt förslag till möjliga åtgärder.

Risker	Åtgärder
En stor risk är att hyresvärdarna blir ännu hårdare när det gäller hyresskulder och störningar, så att ett boende blir omöjligt att rädda trots intensiva insatser .	Genom att fortsätta att bygga upp förtroendefulla relationer till hyresvärdarna i stadsdelen kan vi få en konstruktiv dialog kring svåra ärenden. Här har stadsdelens bosamordnare en viktig roll. Ett intensivt bostöd kan bli ett avgörande faktum för att få till stånd ett anstånd med avhysning t ex.
En annan risk är att tillgången på försöks - och- träningslägenheter försämras så att klienter blir kvar i stödboende längre än nödvändigt.	Fortsätta det goda samarbetet med Bostad Stockholm och de lokala hyresvärdarna.

9. UPPFÖLJNING

{Beskriv hur projektet kommer att följas upp för att kunna avgöra att avsedda effekter och mål uppnås}

Projektet kommer att följas upp kontinuerligt av enhetschef när det gäller kostnader för placeringar, antal aktuella klienter i bostödsteamet och antalet avhysningar. Budget- och skuldrådgivarens arbete följs upp av enhetschef genom antalet klienter aktuella för skuldgenomgång/sanering, antalet försökslägenheter som övergår i förstahandskontrakt och antal klienter som får egna kontrakt via Stockholms stads bostadsförmedling.